

Íme, az Isten Báránya!

János 1,29-30
Böjt 3. vasárnapja
1953. március 8.

A felolvasott történet a Jordán partján történik akkor, amikor Jézus visszajön a pusztából negyvennapos böjtölés után. Keresztelő János felé megy. Keresztelő János csak nézi, ... nézi. Valami különöst lát rajta. Maga sem tudja hirtelen megfogalmazni magának, hogy mi az, ami Jézuson megragadja őt. A fensége? Eddig is látta a fenségét. Úgy beszélt róla, mint a világ bírójáról, akinek kezében az ítélet végrehajtásának félelmetes eszközei vannak: a fejsze és a szórólapát (Máté 3,10-12). Most azonban nem a bűnt üldöző bíró szentsége árad el a Jézus orcáján, hanem valami más. Egyszerre megelevenedik előtte Jézus megkeresztelésének története. Eszébe jut, hogy mikor ő nem akarta megkeresztelni, Jézus kikövetelte tőle, mert a bűnös emberekkel való közösség megbizonyításaképpen ő is részesülni akart a bűnösök keresztségében. Lélekben újra hallja a mennyei szöveget, mely helyesli a bűnösök keresztségét vállaló Jézus cselekedetét. Felrajanak előtte ótestamentumi jóvendölések a bűnösökért szenvedő Messiásról s mikor Jézus olyan közel ér, hogy már rá is mutathat, egyszerre megvilágosodik előtte minden, csontos mutató ujját Jézus felé nyújtja és a Szentlélek sugallatára kimondja Jézus életének és munkájának legnagyobb titkát: *Íme az Istennek ama Báránya...!*

Nyilvánvaló, hogy ebben a bizonyásgtételben a bárány jelkép, ha tehát nem akarjuk, hogy üres szó legyen számunkra ez a csodálatos bizonyásgtétel, akkor meg kell keresnünk, hogy mit jelképez ez a jelkép.

1. A bárány Jézus büntelenségének jelképe

A bárány nagy szerepet játszott Izrael népének mindennapi és istentiszteleti életében is. Ez az első állat, amelyet a Biblia említ (I.Móz 4,4) s egyben talán a Bibliában legtöbbször említett állat is. Kb. 500-szor említi a Biblia. Izrael népének egyik fő megélhetési forrása volt s az áldozati állatok között a leggyakoribb. Érthető tehát, hogy a nép hasonlataiban és példázataiban is sokszor szerepel. Fehér gyapja miatt már az Ótestamentum sokszor használja a lélek tisztaságának jelképekül (Ezs 1,18), a mai oltári ígében is Péter hibátlan és szeplőtlen báránynak mondja Jézust (I. Péter 1,12-4). Hogy János is így néz Jézusra, mutatja az, hogy nem akarja őt a bűnösök keresztségében részesíteni (Máté 3,14). Ebben a meggyőződésében erősíti meg őt a keresztségkor hallott égi szöveg is: "Ez amaz én szerelmes fiam, akiben én gyönyörködöm" (Máté 3,17).

Mindez persze semmit sem jelent annak, aki el van telve a maga jóságával, aki abban a meggyőződésben él, hogy a büntetlenség csak az akarat kérdése, de aki megpróbált már küzdeni a bűnnel komolyan, aki a test, a vér, a világ és az ördög elleni harcban sokszor fogadkozott már magának, lelki testvérének meg Istennek is, de mindig újra meg újra elbukott, az tudja, milyen nagy szó ez: Krisztus ártatlan bárány.

Abban a pillanatban, mikor ez a bizonyágtétel elhangzott, Keresztelő János ajkáról, különösen nagy hangsúlyt kap Jézus büntetlensége. Jézus a pusztából jön, ahol ő is megéhezett. Ő sem szellemi lény tehát, hanem test. Büntetlensége tehát nem természetes állapot, hanem a test fölötti uralmának következménye. A pusztában azonban nemcsak teste kívánságaival kellett harcolnia, hanem a kísértővel is: Büntetlensége tehát a Sátán fölött aratott győzelmének is a következménye. Így bontakozik ki Jézus büntetlenségének erkölcsi nagysága, az, amit Zsid. 4,15 így fejez ki: „Megkísértetett mindenkiben, hozzánk hasonlóan, kivéve a bűnt.” Nem lehet tehát Jézus büntetlenségét elintézni azzal, hogy „Könnyű volt neki, hiszen Isten Fia volt”. Neki sem volt könnyű, ő is a bűnözés lehetőségével született erre a világra. Neki is meg kellett harcolnia a maga harcát. De győzött. Ezt nemcsak a tanítványai látták így, akikre még rá lehetne fogni, hogy iránta érzett szeretetük eleszményesítette a Jézus alakját, hanem így látták az ellenségei is. Jézus nekik is fel merte tenni a kérdést: „Ki vádol engem közületek bűnnel?” (Ján 8,46). Elítélni is csak hamis tanuk segítségével próbálták.

Íme Krisztus, Isten ártatlan báránya!

2. A bárány sem támadni nem tud, sem védeni nem tudja magát.

Ezért volt minden időben a türelem jelképe. Ezsaiás is, mikor a szenvedő Messiás türelmét rajzolja meg könyvének 53. fejezetében, a bárányhoz hasonlítja őt s ezt mondja róla: „Kínoztatott, pedig alázatos volt... és száját nem nyitotta meg” (7.v.). Talán épp ezt az igét juttatja a Szentlélek Keresztelő János eszébe, mikor ott a Jordán partján a közeledő Jézusra nézett. Lehet, hogy Jézus arcán meglátszott a negyvennapos böjt s a Sátánnal vívott harc nyoma. Megnyúlt arca láttán Keresztelő János előtt felvillant: Íme a szenvedő Messiás! Ajkán pedig megszólalt az ézsaiási prófécia újtestamentumi visszhangja a türelmesen szenvedő Messiásról: Íme, azt Isten Báránya!

Mint Jézus büntetlenségének, úgy az ő türelmének is van egy minősítő vonása. Ézsaiás azzal kezdi a leírását: Kínoztatott. Amit tehát Jézus türelmesen elhordozott, az nem természeti csapás volt, nem közvetlenül Istentől jövő megpróbáltatás, hanem emberek által okozott kín. Fájdalmait nem valami

betegség okozta, hanem emberi gonoszság. Az ember által okozott kín mindig nehezebben hordozható türelemmel, mint a természeti csapás vagy a betegség gyötrelme. A megkínzott ember minden fájdalma megsokszorozódik, mert minden kín mögött ott kell látnia a kínzó és kínjában gyönyörködő ember vigyorgását.

Aki csak egy kicsit is ismeri Jézus szenvedésének történetét, az tudja, hogy tényleg így volt. Olyan védtelen volt ellenségei közepette, mint üvöltő farkascsorda között a bárány, de olyan szelíd, hallgató és türelmes is. Utolérhetetlen nagy volt Jézus a tanításában, imponálóan hatalmas a csodatételeiben, de a leglenyűgözőbb mégis a hősi türelme: ahogyan állja a kínzatást. Pilátus így mutatott rá a kicsúfolt s megkorbácsolt Jézusra: Íme az ember! Keresztelő János így: Íme az Isten Báránya! Mindkettő hódolat a hősi türelem előtt.

3 A bárány Jézus keresztelő áldozatának jelképe.

A bárány az első áldozati állat a Bibliában. Ezt tette az áldozati oltárra Ábel. Azóta is a bárány a legelterjedtebb áldozati állat. Mikor az embereket utolérték bűneik, mindig bárányok vére ömlött az oltárra. Bárány halt meg a bűnös ember helyett. A Morija hegyén is bárány halt meg Izsák helyett az oltáron. Az Egyiptomból való kivonuláskor is bárányok serege halt meg, hogy Izrael népét ne érje az öldöklő angyal kardja. Isten kegyelme tehát nem a büntetés elengedése, hanem éppen annak végrehajtása, csakhogy a büntetést nem azon hajtja végre, aki azt megérdemelné, a bűnös emberen, hanem az ártatlan bárányon.

Keresztelő János Jézust nemcsak egyszerűen áldozati báránynak mondja, hanem Isten Bárányának. Ez azt jelenti, hogy a keresztfa oltárán nem ember áldozik Isten kiengeszteléséért és a saját megszabadulásáért, hanem ezt az áldozatot - óh csodák csodája! - maga a megsértett Isten mutatja be a saját kiengeszteléséért. Azt a helyettes elégtételt, amely - amint láttuk - Isten bűnbocsátó kegyelmének jellegzetes vonása, a Fián hajtja végre. Krisztus, az ártatlan bárány hal meg a bűnös ember helyett, s ezt báránytürelemmel teszi.

Hogy Jézus Krisztus Isten Báránya, az azt is jelenti, hogy a bűnös ember bizonyos lehet afelől, hogy ez az áldozat érvényesen elég Isten előtt. Az emberkészítette áldozatnál mindig marad valami bizonytalansági érzés az áldozatot bemutató emberben: vajon elég-e ez és ennyi az én bűneimért? Krisztus áldozatánál ilyen bizonytalansági érzésnek nincs helye. Ezt az áldozatot Isten maga készítette és mutatta be, bizonyos lehetek tehát afelől, hogy ha Krisztus meghalt helyettem, akkor én meg vagyok mentve, nekem nem kell bűneim miatt és bűneimben meghalnom. Jézus Krisztus elintézte bűneimet!

Még pedig mily csodálatosan intézte el! Ő elveszi a bűnöket. Amit Krisztus nyújt, az több, mint egyszerű bűnbocsánat. Még a helyettes elégtételnél is több. Ő a bűn elvételét nyújtja. Ami el van véve tőlem, az többé nem az enyém. Ha a bűnöm elvételét, akkor az a bűn többé nem az enyém. Sem Isten, sem ember nem kérheti többé számon tőlem. Amint az egyik evangéliumi énekünk mondja: „És Ő áll őrt S olyan merészt ki látott, Ki arra merne járni, Hogy bűnöm felkeresse És azt szememre vessé, Mit Isten megbocsátott!”

Ezt a kegyelmet Krisztus az egész világnak nyújtja. Ő a világ bűnét veszi el. Nincs tehát senki ezen a világon, aki joggal azt mondhatná: Mindez nem vonatkozik reám. Számomra nincs bocsánat. Ebben a világban benne van mindenki, te is, én is. S mindez Istennek örök terve. Amint Jézus örökkévaló, Keresztelő János után jelenik meg ugyan az időben, de előtte volt már, éppúgy Istennek vele kapcsolatos váltságterve is örök.

Mindezt Keresztelő János önmagáról is mondja. Fogadd el te is neked szóló üzenetül! Miért cipeled tovább bűneid terhét, roskadozva alatta, mikor íme itt van, aki hajlandó átvenni tőled, magára venni, meghalni érted és helyetted?

I. Mózes 21. mondja el Hágár elűzetésének történetét. A pusztában elfogy a vizük. A gyermek sír. Az anyja vele. Egy bokor alá dugja gyermekét, hogy ne lássa, mikor szomjan hal. Ekkor egyszerre angyalszót hall, s mikor a hang felé fordul, meglátja a vizet. Így menekülnek meg mindketten. Elgyötört szegény lélek, ki úgy látod, meg kell halnod bűneidben s veled hal meg az is, akit szeretsz, figyelj fel a szóra, mely ma emberi ajkon keresztül onnan felülről hangzik feléd: Íme az Isten Báránya! Nézz arra, akire mutat Keresztelő János, és megtalálod az életet! Ámen.